

בארץ

תיירות מקומית ←

צילומים: יח'צ

בית בד. נופים תנ"כיים קמים לתחייה

גם לחילונים מותר

הרשת החברתית, גרסת המשנה. אתר נאות קדומים בעידן הטוויטר, או מה רבי יהושע היה אומר על המחאה החברתית ועל הרבנות בימינו

הבוטנית של פטריות מיקרוסקופיות שגורמות השחרה בפרח הלבן; התאנה והרימון והאטד הם צאצאיהם של העצים במשל יותם. לכל גינה צמוד שלט הסבר שבו מצוין מהו ואיפה נזכר במקורות.

הקישור לפייסבוק ולטוויטר קצת מאולץ, אבל גם בלעדיו גיבורי המשנה והתלמוד קמים לתחייה בין בורות המים ובתי הבד. הבאר היא הג'יידיש הקרום של יעקב ורחל, ועל מה שקורה בט"ו באב בכרמים בכלל אין צורך להרחיב את הדיבור. הפרשנים והפוסקים של התלמוד עוברים לפרנסתם, מחוברים לטבע, נוטעים ובוצרים ומוסקים.

בעידן של מחאה חברתית עדיין אקטואלית נזיפתו של רבי יהושע ברבן גמליאל, שהיה עשיר ולא היה צריך לעבוד לפרנסתו, והופתע לגלות שרבי יהושע העני מתפרנס ממכירת פחמים, ולא משקיע את כל מרצו בבית המדרש. אוי לדרך שאתה מנהיגו, אמר רבי יהושע, שאין אתה יודע עד כמה קשה להתפרנס.

מעניין מה היה אומר רבי יהושע על הרבנות של ימינו, שגורמת לאתר להיות סגור בשבת - שזו אולי הסיבה העיקרית לכך שהציבור הרחב כמעט שאינו מגיע אליו. הרי זה יעד קלאסי לטיול משפחות בשבת. אבל מה לעשות, והשמורה הרומנטית משמשת גם כאתר חתונות פופולרי, וזה אומר גם הכשר מהרבנות - שמונע פתיחת עסקים בשבת.

יש סמליות בכך שאתר שנהגה עליידי צמד מדענים חובבי תנ"ך בימי העלייה השנייה, שהתהווה בתקופה שבה גם חילונים גמורים טיילו בארץ עם ספר תנ"ך - סגור בשבת, מה שמונע ממנו בעצם לממש את ייעודו. אולי הגיע הזמן שכמו שיותר ויותר חילונים תובעים לעצמם חלק מ"ארון הספרים היהודי" כחלק מתרבותם ומההיסטוריה שלהם בלי לוותר על חילוניותם, כך ינסו לעצמם גם אתרים כמו נאות קדומים, לא רק כדי להתחתן בהם או כדי לבקר בהם כתלמידים, אלא כחלק מזהותם כישראים. **הסיוור הבא יתקיים ב-22.9, כחלק מסדרת "לילות קסומים". לפרטים ולהרשמה:**

טל' 08-9770770, iris@neot-kedumim.org.il

זהרה רון

שמורת נאות קדומים היא אתר קצת מוחמץ. קשה להבין איך אתר מיוחד, יפה ומושקע כלי-כך, שנמצא ממש בלב הארץ - אזור בן-שמן - לא קיים על מפת הטיולים של הציבור הרחב. זה לא שאין בו מבקרים. כולם היו שם עוד בימי בית הספר. אלא שזה חלק מהבעיה - התרמית שדבקה בנאות קדומים היא של מקום רידקטי, יובשני, קצת דוסי, שמתאים לטיולי בית ספר יסודי ולסיורי תגלית של נוער מחו"ל.

כנראה גם באתר עצמו מודעים לתרמית הלא-סקסית הזו, ונראה שהם משתדלים למשוך גם קהל אחר. הסיוור החדש שהושק שם לאחרונה, "הרשת החברתית, גרסת המשנה, סיוור בעקבות הטבע האנושי" הוא אחת הדוגמאות לכך. "הרבה לפני הפייסבוק והטוויטר התקיימו רשתות חברתיות", נכתב בפרסום המוקדם, "בין דפי המשנה והתלמוד אפשר למצוא יחסים חברתיים אנושיים מרתקים, חילוקי רעות, תככים, מחלוקות ודרמות". הסיוור מתקיים בערב, ואינו מומלץ לילדים.

נאות קדומים היא פרי חזונו ועמלו של משוגע לדבר אחד, נגה הראובני, שנפטר לפני שנים אחדות. הוריו היו אנשי העלייה השנייה, מראשוני הבוטנאים באוניברסיטה העברית. הם הקימו בהר הצופים מוזיאון לצמחי התנ"ך, שהיה קיים עד 1948, וחלמו על הקמת גן בוטני עברי לצמחי התנ"ך, המשנה והתלמוד. בנם היה זה שהגשים את החלום.

הגן הענקי הזה הוא שריד לתקופה שבה סידרו עניינים בטלפון אחד לבן-גוריון, בלי ועדות ובלי חוות דעת של מומחים. היום מהלך כזה לא היה עובר, לטוב ולרע; לא מבחינת מינהל תקין ולא בהקצאה של 2,500 דונמים קרקע לעצים, לשיחים, לסוכות גפנים ולגתות עתיקות, בלי להתפתות לשום פרויקט גדול על הדרך. המטרה המוצהרת היא לא סתם גן נופים ברוח תנ"כית, אלא חיבור לשורשים. ידיעת הארץ ואהבת הארץ. "מי שכתב את התנ"ך, את המשנה ואת התלמוד היה מחובר לארץ הזאת ולטבע שלה", אומרת יעל המדריכה. "הם ידעו מתי צפוי לרדת גשם, אילו צמחים גדלו כאן ולמה שימשו". החצב מוכיח לה את רבן גמליאל, שחלם על חצבים לבנים שתוכם שחור, משום שהכיר את התופעה